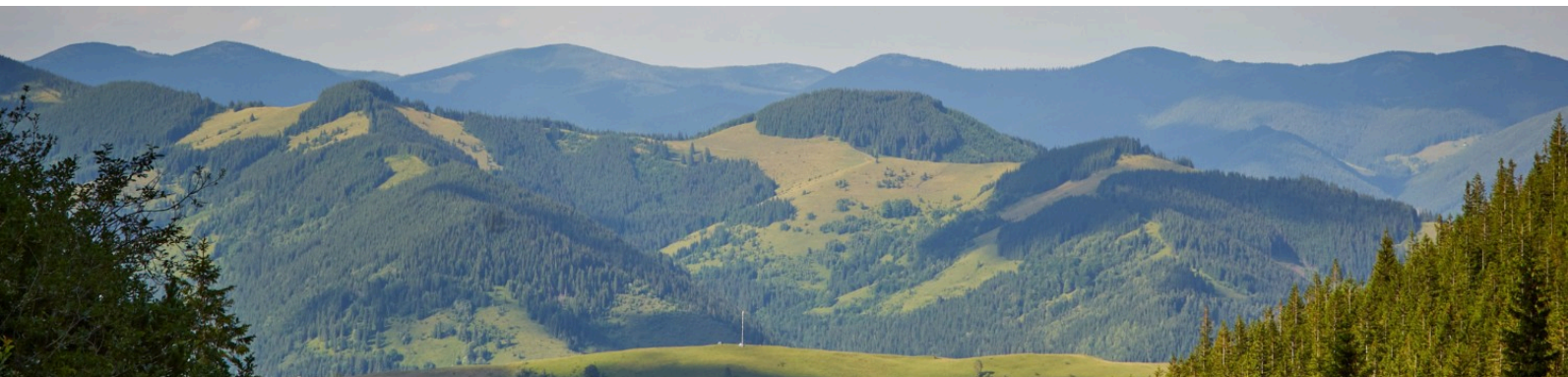

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА на експертите по качество на атмосферния въздух

Съфинансирано от
Европейския съюз

БЮЛЕТИН

март 2026

Тема на фокус

Всичко за ФПЧ2.5 и ФПЧ10 - продължаваме с основните ефективни мерки за ограничаване на праховото замърсяване

Битово отопление (най-често решаващо за зимно превишение на ФПЧ2.5 и част от ФПЧ10)

Най-резултатни са мерки при източника: подмяна на отоплителни устройства на твърдо гориво с по-чисти алтернативи, съчетана с достъпност и контрол на горивата/неправомерното изгаряне. Докладите за здравните ефекти от отопление на дърва и въглища подчертават, че ползите идват от мащаб и устойчивост, не от единични кампании.

Рамка от мерки

- подмяна на уреди + въвеждане на стандарти за емисии по целеви квартали/уязвими групи;
- достъп до чисти алтернативи (електрификация/ТЕЦ/газ, където е приложимо);
- контрол на горивата и забрани за изгаряне на отпадъци;
- целево подпомагане за енергийно бедни;
- комуникация;
- **мониторинг „преди/след“ по квартали**

Програма „Разумно изгаряне“ - образова хората как да горят правилните дърва (суха, изсушена твърда дървесина; без боклук) по правилния начин (силен, а не тлеещ огън, без претоварване на уреда) с правилния ефективен уред. Подобрените практики за изгаряне на дърва – без подмяна на горивни уреди – обаче могат минимално да намалят въздействието върху здравето от изгарянето на дърва.

[Вижте повече](#)

Транспортни мерки (по-силни за NOx, но имат принос и към ФПЧ2.5/ФПЧ10, особено чрез обновяване на автопарка)

Въвеждането на нискоемисионни зони с ограничен достъп на стари и високзамърсяващи превозни средства води до сериозно намаление на вредните емисии. Въвеждането на зоните води и до намаляване на общия брой автомобили като насърчава използването на градски транспорт, велосипеди и пешеходно придвижване.

[Вижте повече](#)

ФПЧ10 от кални точки, прах по настилки и (не)ефективно почистване

Ефектът се постига от комбинация: премахване/управление на кални точки (ограничаване на паркирането върху зелени площи, възстановяване на тревно/почвено покритие или трайни настилки и отводняване) и механизирано метене/почистване с технологии, които минимизират повторното разпрашаване. Прегледите на европейски практики показват, че метенето само по себе си често има краткотраен ефект, а комбинации (вакуумно метене и миене, правилна честота и приоритетни улици) са по-надеждни.

[Вижте повече](#)

Строителство/ремонт – „бързи печалби“ при правилни местни правила

Ръководство за оценка на праха от разрушаване и строителство 2024: може да бъде директно използвано като основа за общински изисквания към строителни площадки – създаване на общински шаблон „План за управление на праха“ като условие към разрешения/ договори - оградане, навлажняване, почистване на изходи, маршрути за камиони и др.; чеклист за проверки; ясни санкции при замърсяване на улици/тротоари

[Ръководство на британския Институт за управление на качеството на въздуха \(IAQM\)](#)

Политики и регулации

Промени на европейско и национално ниво

Новата Директива (ЕС) 2024/2881 относно качеството на атмосферния въздух поставя по-строги стандарти за качеството на въздуха и повече изисквания за мониторинг

Новите правила предвиждат по-строги пределно допустими стойности за основни замърсители, включително фини прахови частици PM2.5 и PM10, както и азотен диоксид (NO₂), които трябва да бъдат постигнати до 2030 година. Директивата въвежда и по-ясни изисквания за планиране на мерките за подобряване на качеството на въздуха, включително изготвяне на дългосрочни планове и т.нар. „пътни карти“ за райони с риск от превишаване на нормите. От МОСВ уточниха, че срокът за транспониране на новия закон е декември 2026 г. и вече се предприемат необходимите стъпки за спазването му. [Вижте повече](#)

Обществени консултации по Проект на Национална концепция за регионално и пространствено развитие 2026-2040 г.

Дата на откриване: 09.03.2026 г. | Дата на приключване: 08.04.2026 г.

Секторни политики с въздействие върху националното пространство, свързани с КАВ:

- Екологична политика - Чист въздух и шумова защита - за справяне с този проблем ще бъдат въведени: зелени филтри – чрез засаждане на растителност в индустриални и урбанизирани райони; Ограничаване на трафика чрез зони с ниски емисии, стимули за електромобили и обществен транспорт; Мрежа от сензори за мониторинг на замърсяването и шумовите нива, достъпна в реално време за гражданите.
- Транспортна политика - Градска мобилност - все по-голямо внимание ще се обръща на алтернативни средства за придвижване – трамваи, велосипедни алеи, електрически скутери, споделени превозни средства и пешеходна инфраструктура.
- Горскостопанска политика - Градски и крайградски гори - развитие на градските и крайградските зелени пояси е в синхрон с политиките за зелена урбанизация и подобряване на качеството на живот. [Вижте повече](#)

Закрита е наказателната процедура срещу България за достъпа до правосъдие за качеството на въздуха

Процедурата беше открита през 2020 г., след като комисията установи, че националното законодателство в областта на околната среда не осигурява в пълна степен възможност на представители на обществеността да оспорват по съдебен ред общинските програми за качество на атмосферния въздух. [Вижте повече](#)

Обществени консултации по Проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на нормативни актове на МС

Дата на откриване: 25.03.2026 г. | Дата на приключване: 24.04.2026 г.

Предвиждат изменения и допълнения в три наредби: Наредба за реда и начина за издаване и преразглеждане на разрешителни за емисии на парникови газове от инсталации и за осъществяване на мониторинг от операторите на инсталации и авиационните оператори, участващи в европейската схема за търговия с емисии; Наредба за реда и начина на администриране на националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове и Наредба за условията, реда и начина за изготвяне и верификация на докладите на операторите на инсталации и на операторите на въздухоплавателни средства. Въвеждат се нови и прецизирани разпоредби за дейностите по управление и контрол на емисиите на парникови газове за операторите на кораби, на автомобилния транспорт, сградния сектор и допълнителни сектори в Системата за търговия с емисии на парникови газове (СТЕ на ЕС), съгласно европейските разпоредби. [Вижте повече](#)

Какво ни показват данните?

Актуални графики, анализи и ключови показатели

Нива на основните показатели за качество на атмосферния въздух през 2025 г.

ИАОС публикува годишния статистически бюлетин за 2025 г., който обобщава данните от мониторинга на качеството на атмосферния въздух в България. [Вижте повече](#)

Очаква се епизод на замърсяване на въздуха в части от Европа, предупреди обсерваторията "Коперник"

Огроман облак от сахарски прах преминава през Югозападна Европа в началото на март 2026 г., засягайки качеството на въздуха в няколко държави. Визуализация, базирана на данни от Службата за мониторинг на атмосферата „Коперник“ (CAMS) от 5 март 2026 г. в 12:00 ч. UTC показва голям облак от прах, който се разпростира от брега на Северна Африка през Европа, достига до Португалия, Испания, Италия и Франция и се простира чак до Обединеното кралство. [Вижте повече](#)

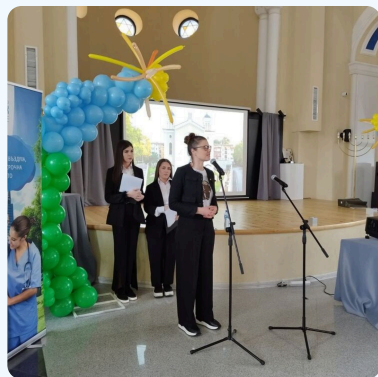
Тол системата става един от най-големите доставчици на свободни пространствени данни в България

Трафикът по републиканската пътна мрежа у нас и най-актуалните атмосферни условия в страната могат да бъдат проследени в реално време. Данните се обновяват на всеки 15 минути чрез камерите на тол системата. [Вижте повече](#)

Световният доклад за качеството на въздуха на IQAir за 2025 г. установява, че само 14% от градовете отговарят на насоките на СЗО за замърсяване на въздуха

В цяла Европа 23 държави регистрираха увеличение на средногодишните концентрации на ФПЧ 2.5, 18 регистрираха намаление, а една беше новодобавена. Швейцария и Гърция претърпяха увеличение, надвишаващо 30%, поради трансграничен дим от горски пожари от Северна Америка и сахарски прах от Африка. Малта регистрира най-голям спад от близо 24%. [Вижте повече](#)

Общински инициативи

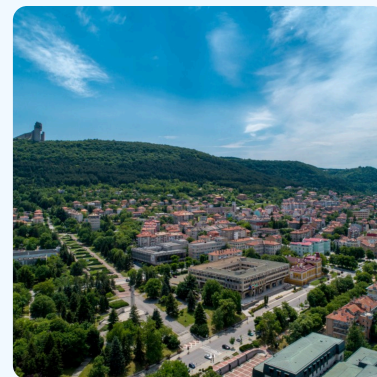
Община Видин подкрепя инициативата „Въздух за здраве“

Областният управител на Русе Орлин Пенков представи пакет от мерки за подобряване качеството на въздуха в Русе

Столична община отчита поредна година с по-чист въздух и 42% по-малко нарушения в нискоемисионната зона за автомобили

Одобрени са 974 заявления за подмяна на отоплителни уреди на твърдо гориво по проект в Шумен

[Вижте повече](#)[Вижте повече](#)[Вижте повече](#)[Вижте повече](#)

Добра практика на месеца

Чистота като политика, не като услуга

Добрата общинска практика за ФПЧ10 не е „повече почистване“, а **управляван режим**, който свързва терени → прах → почистване → контрол → отчетност. Ключови елементи:

- **Регистър/ карта на калните точки** (собственост, функция, риск, снимки, срок за трайно решение);
- **Режим на механизирано почистване по приоритетни оси и чувствителни зони** (училища, спирки, болници) с ясни стандарти за техника (вакуум/прахопотискане, не „сухо раздухване“) ;
- Комбинация метене и миене при подходящи условия (влага/температура), така че да се намали ресуспензията, а не само да се премества праха
- Контрол и санкции за паркиране върху зелени площи и замърсяване на настилки от обекти/ремонтни;
- Публични ключови индикатори за резултат: площ/км механизирано почистване, брой премахнати кални точки, брой проверки/нарушения, промени в концентрации по критични точки на измерване.

[Вижте повече](#)

Проекти и финансиране

LIFE Calls 2026 (CINEA / Funding & Tenders)

Публикуване на поканите: 21.04.2026

Срокове: към 14.04.2026 точните крайни срокове за 2026 още не са на страницата на CINEA; по аналогия с предходния цикъл, SAP-поканите обичайно са с есенни срокове (напр. 2025: 23.09.2025).

Защо е подходяща за КАВ: най-релевантен е подпрограмният пакет **“Circular economy and quality of life”** (включва и теми за въздух/замърсяване).

[Вижте повече](#)

ППР: „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини – 2“ (ИТИ изпълнение)

Период за кандидатстване: 07.04.2026 – 15.07.2026

Защо е подходяща за КАВ: финансира **изпълнение на вече одобрени ИТИ концепции**; Подходяща е, ако в концепцията имате мерки за КАВ (прах/озеленяване/организация на движение/публични пространства/енергийни мерки)

[Вижте повече](#)

Ресурси

КАВ Речник

Метеорологична нормализация (weather normalisation)

Метеорологичната нормализация е метод за оценка на ефекта от мерки за намаляване на ФПЧ10/ФПЧ2.5, при който се „изважда“ влиянието на времето (вятър, температура, инверсии, валежи, влажност) върху измерените концентрации, за да се види по-ясно каква част от промяната се дължи на мерките, а не на по-благоприятна/неблагоприятна метеорология.

Защо е важно за общините:

При ФПЧ има голяма сезонност и силна зависимост от метеорологичните условия. Без нормализация една зима може да изглежда „по-добра“ само защото е по-ветровита или по-влажна, а не защото мерките работят. Нормализацията позволява по-честна отчетност при мерки като подмяна на отоплителни уреди, механизирано почистване, премахване на „кални точки“ и контрол на строителен прах.

От мрежата

Нови анализи и доклади в раздел "Библиотека":

- Проучване "Замърсяване на въздуха в Европейския съюз" /Air pollution in the European Union
- Годишен доклад "Състояние на световния климат 2025"/State of the Climate 2025
- Световен доклад за качеството на въздуха 2025/World Air Quality Report 2025

Обновени документи в профили на общини:

- Отчети за изпълнението на Програми за качеството на атмосферния въздух за 2025 г. на общините: [Плевен](#), [Горна Оряховица](#)
- Отчети за изпълнението на Програма за опазване на околната среда за 2025г. на общините: [Белене](#), [Брацигово](#), [Ружинци](#), [Пордим](#), [Троян](#), [Сливен](#), [Мездра](#), [Върбица](#)
- Програма за опазване на околната среда на община Петрич за периода 2025-2030 г.
- Проекти за зелени мерки на общините [Пазарджик](#), [Хасково](#), [Смолян](#), [Димитровград](#), [Враца](#), [Шумен](#), [Ловеч](#).

[Национално законодателство](#) [Актуални изследвания, доклади](#) [Профили на общини](#) [Новини](#)

Събития

Форум Чиста мобилност за София

31.03.2026 • 09:00 - 13:00 ч. [RESONATOR](#)

Форум Чиста мобилност за София 2026

[Вижте повече](#)

[Вижте повече](#)

Национална мрежа на експертите по качество на атмосферния въздух
<https://www.airnetwork.bg/>

Платформата на Националната мрежа на експерти по качество на атмосферния въздух е създадена по проект BG16FFPR002-5.006-0001-C01 „Създаване на Национална мрежа на експерти по качество на атмосферния въздух“, финансиран по програма "Околна среда" 2021-2027 г.

Получавате този имейл, защото сте се абонирали за нашия информационен бюлетин.

[Unsubscribe](#)